

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Juni 2026
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	Toårig HF
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Sophia Christoffersen
Hold	24t da

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Overgange
Forløb 2	Kortfilm
Forløb 3	Nyhedsformidling
Forløb 4	Innovationsforløb m. Herning Blue Fox
Forløb 5	Fra blokken
Forløb 6	Styr på sproget
Forløb 7	Skam og længsel – i Romantikken
Forløb 8	Krop, køn og kærlighed
Forløb 9	Beruselse
Forløb 10	Kvindebilleder
Forløb 11	Klassesamfundet til debat
Forløb 12	Dokumentar
Forløb 13	Repetition

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 1	Overgange - Et tematisk forløb om litterær analyse
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbets formål har været at introducere til danskfaget på HF og arbejde med tekster, der benytter syndefaldsmotivet. Vi har læst om overgange i menneskelivet. Vi har anvendt følgende begreber:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fortolkningshypotese, analyse, fortolkning- Åbningsmodeller- Motiv og tema • Fortæller og synsvinkel- Personkarakteristik- Miljøkarakteristik- Komposition- Sprog og fantasi- Perspektivering- Lyrik, epik og drama<ul style="list-style-type: none">o Genrer herunder: Novellen, digtet og romanen- Folkevisen<ul style="list-style-type: none">o Periode og genretræk
Omfang	Ca. 6 moduler a 90 minutter.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none">- At træne analyse, fortolkning og perspektivering af fiktive tekster.- Opnåelse af fortrolighed og evne til at benytte ovenstående begreber.- Demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none">- Litterær tekstanalyse og fortolkning- Anvendelse af relevante litterære metoder.- Læsning af kanonforfatter
Anvendt materiale.	<p>Teori: Perspektiver i dansk, Mads Rangvind og Mimi Sørensen. Dansk lærerforeningens forlag 2018. https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=154 https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=132 https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=137 https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=158 https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=134</p> <p>Novelle og roman God stil Minlæring (minlaering.dk) Folkeviser: https://app.minlaering.dk/lektier?vis=281133</p> <p>https://hbdansk.systeme.dk/?id=155#c429</p> <p>Litterære tekster:</p> <ul style="list-style-type: none">- ”Drivhuset”, Anders Bodelsen, 1965.- ”En rigtig hue”, Thomas Korsgaard, 2018

	<ul style="list-style-type: none"> - Lindormen, (folkeviser) - ”For sale. Baby shoes. Never worn. Ernest Hemingway - ”Dette burde skrives i nutid”, Helle Helle, 2011. - ”Gennem Rosenborg Have, Herman Bang, 1899. - ”Begyndelse”, Henning Mortensen, 2010. - ”Skibdrengens fortælling”, Karen Blixen, 1942. <p>Andet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kortfilm: Transit, 2015. Transit - Filmmagasinet Ekko (ekkofilm.dk)
Arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - Klasseundervisning - Pararbejde - Gruppearbejde - Individuelt arbejde - Quiz og byt - Skriftligt arbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 2	Kortfilm
Forløbets indhold og fokus	<ul style="list-style-type: none"> - At træne analyse af filmiske virkemidler - Træne analyse, fortolkning og perspektivering af fiktive medietekster. - Analyseformer: næranalyse, formatanalyse og den komparative sceneanalyse. - Dramaturgiske modeller: berettermodellen og tre-akter-modellen. - De tre typer af kortfilm - Richard Raskins 7 parametre - Kortfilmens særlige karakterfremstilling og særlige slutninger. - Fakta og fiktionskoder
Omfang	Ca. 10 moduler af 90 minutter
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster. - Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (herunder oplæg).
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> - Medieanalyse og fortolkning, herunder filmiske virkemidler. - Ivalu (værklæsning)
Anvendt materiale.	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kortfilmskompendium - Hvor korte er kortfilm? https://shorts.systime.dk/?id=135 - Kortfilmens DNA https://shorts.systime.dk/?id=140 - Tre typer kortfilm https://shorts.systime.dk/?id=140 - Den klassiske fortællende kortfilm Den klassisk fortællende kortfilm SHORTS – kortfilm i undervisningen - Slice of life-kortfilmen https://shorts.systime.dk/?id=142 - Den eksperimenterende kortfilm https://shorts.systime.dk/?id=143 - Raskins 7 parametre

	<ul style="list-style-type: none"> - https://app.minlaering.dk/bog/45/kapitel/61666/sektion/62561 - Fortællertyper: https://indidansk.dk/synsvinkel/ - Berettermodellen: https://krydsfelt.systime.dk/?id=301#c2082 <p>Kortfilm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vilde sind (2021) https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/vilde-sind - Ivalu Tre analytiske tilgange til kortfilmen Ivalu SHORTS – kortfilm i undervisningen (systime.dk) - Vis mod (2014) Anders Walters filmografi SHORTS – kortfilm i undervisningen (systime.dk) - Helium (2014) Anders Walters filmografi SHORTS – kortfilm i undervisningen (systime.dk) - Ærø i påsken (2024) Ærø i påsken - Filmmagasinet Ekko (ekkoilm.dk) - Pistol (2016) Pistol Offstream.dk - Don't Worry (Driven by Dreams) https://vimeo.com/563100654 - The End of Time Den eksperimenterende kortfilm SHORTS – kortfilm i undervisningen (systime.dk) - Weight of Spring (2017) https://offstream.dk/play/303 - Habana (2015). HABANA directed by Edouard Salier - Stand By (2023). Stand By - Filmmagasinet Ekko (ekkoilm.dk) <p>Grafisk novelle af Ivalu (uddrag) Billed-slider Ver. 3.7.2 – Ivalu 3 – højdejustering (systime.dk)</p> <p>Andet: Video om myter, magi og symboler 5 Mythical Creatures from Greenland: Mother of the Sea, Tupilak, Qivittoq and more.</p> <p>Bag om kortfilmen Ivalu https://shorts.systime.dk/?id=147 https://shorts.systime.dk/?id=161 https://shorts.systime.dk/?id=164 https://shorts.systime.dk/?id=175</p> <p>Anders Walter som instruktør https://shorts.systime.dk/?id=152 https://shorts.systime.dk/?id=153 https://shorts.systime.dk/?id=158</p>
Arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - Minlæring.dk - Gruppearbejde - Klasseundervisning - Skriftligt arbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 3	Nyhedsformidling
Forløbets indhold og fokus	<p>Analysere medietekster indenfor nyhedsformidling og journalistik.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyhedstrekanten - Nyhedskriterier - Avistyper - Journalistisk sprog - Journalistisk genrer - Kilder. - Gatekeeping - Gatewatching - Censur - Fake news - Opinionstekster - Informerende tekster - Den fortællende journalistisk - Borgerlig offentlig ifølge Jürgen Habermas. <p>Derudover fokuseres der på at opbygge kritiske kompetencer til at navigere i nutidens medieunivers og at kunne genkende fake news i medie billedet.</p>
Omfang	10 moduler af 90 minutter.
Faglige mål	<p>Udvide forståelse for og forholde sig reflekteret til nutidens medie billede</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analysere og vurdere, hvordan tekster kommunikerer og hvilken betydning de har. - Kunne orientere sig i og forholde sig kritisk til medie billedet samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber. - Læsning af kanonforfatter
Kernestof	<p>Epistel 395 - Ludvig Holberg Puk Damsgaard <i>Hvor solen græder. En fortælling fra Syrien</i> (uddrag 2014, s. 172-177 og 186-191).</p>
Anvendt materiale.	<p>Teori: ”Den iscenesatte virkelighed. Fra nyheder til reality”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyheder: https://deniscenesattevirkelighed.systemtime.dk/?id=129 - Når nyheder deles: https://deniscenesattevirkelighed.systemtime.dk/?id=133&L=10 <p>”Håndbog til dansk – litteratur, sprog og medier” (i-bog).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyhedstrekanten: 5.1 Avisjournalistik Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier - De fem nyhedskriterier https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c675 - Hvad er en avis? https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c667 - Ydre komposition (layout) https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c679

	<ul style="list-style-type: none"> - Avistyper https://hbdansk.systime.dk/?id=218&L=0#c668 - Fortællende nyhedsjournalistisk https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c694 - Det journalistiske sprog https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c705 ”Perspektiver i dansk” (i-bog) - Nyhedsdækningens første fase Nyhedsdækningens første fase Perspektiver i dansk - Dybere ind i sagen https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=235&loopRedirect=1 - Hvem bestemmer, hvad vi taler om? https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=237&loopRedirect=1#c951 <p>Artikler:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jens Hukiær & Jesper Ramsing <i>Retsmediciner bedste bud på dødsårsag er kvælning</i> (Nordjyske, 12 juni 2023). - Jens Anton Havskov, Linette K. Jespersen & Maiken Kolby: <i>Mia-sagen: 'Det ser koldt ud – vil du have et lift?'</i> (Ekstra Bladet, 7 juni 2023). - Kjeld Christiansen & Nils Henrik Friman <i>Nu dør du lillesøster</i> (Ekstra Bladet 24.09. 2005). - ”Studerende undrer sig efter at have set åbningstalen: Hvorfor kan politikere ikke lægge mobilen væk?” (Debatindlæg 1. oktober 2024 fra Politiken) - Cecilie Lund Kristiansen & Johan Blem Larsen <i>Regeringen vil have adgangskrav til gymnasiet og droppe 10.klasse.</i> (Politiken 7. oktober 2024) - ”Politikere mener: Det skal simpelthen ikke være skolens ansvar at lære børn at udfylde en forskudsopgørelse” (25. sept. 2024, fra Politiken). - Jens Haag <i>Første dag på efterskolen: En helt ny virkelighed</i> (Kristelig Dagblad, 11.09.2021) - Line Holm Nielsen <i>Arven</i> (Berlingske, 28. marts 2008) - <i>Hvad er misinformation, desinformation og malinformation?</i> (Tjekdet.dk, 24. okt. 2021). - <i>TV 2-værter skal bære hånd og halskraver.</i> (Rokokoposten.dk, 27.12.2021) - <i>Ny undersøgelse af ytringsfrihed: Frygt skaber selvensur i den offentlige debat.</i> (Institut for menneskerettigheder, 4. juni 2024). - Ninna Gøbel Rønberg ”<i>Sociale medier har været en gave for demokratiet</i>” – 11 synspunkter fra <i>Ytringsfrihedskommissionen</i> (Altinget, 2 maj. 2020). - DR eksperimenterer med lukkede kommentarspor for både læsere og kilders skyld - Journalisten <p>Video: Hans Rosling: Man skal ikke bruge medier til at forstå verden - Deadline på DR2</p>
Arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - Klasseundervisning - Gruppearbejde - Padlet - Lave fotoreportage - Skriftligt arbejde

	- PowerPoint
--	--------------

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 4	Innovationsforløb m. Herning Blue Fox
Forløbets indhold og fokus	Træne sprogbrugs- og kommunikationsanalyse (diskursanalyse, målgruppeanalyse, appelformer, sportsmetaforer og storytelling). - Brobygning til videregående uddannelse - Træne studiekompetencer: innovative kompetencer og formidling. - Læse et professionsrettet værk.
Omfang	6 moduler af 90 minutter + eksklusion
Faglige mål	- At kunne generere nye ideer og løsninger i grupper - Arbejde med bæredygtighed, klimaforandringer og grønne alternativer i et virksomhedsøjemed. - At udarbejde et innovativt produkt til Herning Blue Fox, herunder fremlæggelse af produktet.
Kernestof	Herning Blue Fox's hjemmeside: (værklæsning) https://bluefox.dk/
Anvendt materiale.	<p>Teori: Innovation og entreprenørskab, Anette Lind et al. (2014). https://i.systime.dk/?id=651 iDansk, Conni Paldam, René Tolderlund Jakobsen et.al., i-bog, Systime: - Analyse af hjemmeside: https://idansk.systime.dk/?id=389 - Storytelling: https://idansk.systime.dk/?id=371&L=0 - Ciceros Pentagram: https://idansk.systime.dk/?id=524 - Websider: https://idansk.systime.dk/?id=181&L=0#c2261 - At analysere websider https://idansk.systime.dk/?id=389</p> <p>Perspektiver i dansk, Mads Rangvind og Mimi Sørensen. Dansk lærerforeningens forlag 2018. https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=206#c933 https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=206#c717</p> <p>Håndbog til dansk – litteratur, sprog og medier (i-bog). https://hbdansk.systime.dk/?id=203#c601</p> <p>Markedskommunikation, Marie Houmann Kjærsgaard og Morten Haase, ibog, Systime: - Storytelling: https://markedskommunikation.systime.dk/?id=525</p> <p>Andet litteratur: - Anders W. Berthelsen: ”Der er gået sport i sproget”, Fyens.dk 2006 Herning Blue Fox - Vi vil være sportens grønne talerør https://bluefox.dk/om-os/historie/ https://issuu.com/bfherning/docs/bluegoesgreen_magasin_vers1.0_issuugrundlag_dk?fr=sNGY4NDM0NTI5Mzg</p>

	<p>Textanalyse https://textanalyse.systemtime.dk/?id=4977#c18175 https://nielsoggrete.dk/</p> <p>Reklamer (analyseobjekter):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bianco Footwear (billeder): <ul style="list-style-type: none"> o "How to afford the whole collection" o "We recommend a pair of really beautiful shoes" - Oddset - Danske Spil(videoer): <ul style="list-style-type: none"> o "Sædet brænder" o "En Grim Skade" o "Kasse" o "Ostemad" o "Klippe"
Arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gruppearbejde - Ekskursion til EAMV - Præsentationer af ideer, både på skolen og én gruppe overfor Herning Blue Fox - Afstemning: Menti.com

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 5	Fra blokken
Forløbets indhold og fokus	<ul style="list-style-type: none"> - Parallelkultur - To-kulturel identitet - Sociale problemer - Aktuelle spørgsmål om køn, klasse, sprog og etnicitet. - Vi har gennem arbejde med litteratur, medie og musik blevet klogere på betonblokkene. - Vi har læst om betonblokkenes litteraturhistorie (fra 1950'erne og til nutiden): Den hvide beton, den brogede beton og den sort-hvide beton, og herpå følger et udvalg af repræsentative tekster fra den valgte periode. - Noveller, romanuddrag, digte, sange og rap-tekster. - Forløbet berører aktuelle samfundsmæssige problemstillinger.
Omfang	20 moduler af 90 minutter
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Læsning af kanonforfatter - At træne analyse, fortolkning og perspektivering af fiktive tekster. - Demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund. - Demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Kernestof	"Betonhjerter", (2024) Sara Rahmeh (værklæsning)
Anvendt materiale.	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den hvide beton: https://blokland.systemtime.dk/?id=141&L=0 - Den brogede beton: https://blokland.systemtime.dk/?id=143

	<ul style="list-style-type: none"> - Den sort-hvide beton: Den sort-hvide beton (2020-) Blokland – betonblok- kenes litteraturhistorie <p>Litteratur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Zombie” (2020) af Naiha Khiljee - ”Braget” (1962). Peter Seeberg. Peter Seeberg: Braget (1962) Blokland – be- tonblokkenes litteraturhistorie - d.a.u.d.a (2013). Sivas feat. Gilli. Sivas feat. Gilli: d.a.u.d.a (2013) Blokland – betonblokkenes litteraturhistorie - ”Skunkposen og ghattobanken” (2013) Yayha Hassan - ”Lige før lukketid” (2013) Yayha Hassan - ”Ghettoguide” (2013). Yayha Hassan - ”Planen” (2015). Morten Pape (uddrag). Morten Pape: Planen (2015, uddrag) Blokland – betonblokkenes litteraturhistorie - ”Blæstegnen” (2020). Tessa feat. Orgi-E: <a href="https://blokland.syste-
stime.dk/?id=165">https://blokland.syste- stime.dk/?id=165 - ”Nøjsomheden (2022) Stine Askov (uddrag). Stine Askov: Nøjsomheden (2022, uddrag) Blokland – betonblokkenes litteraturhistorie - ”Nu sparker vi fra ’blokken’ døren ind til den danske kulturscene”. Anna Me- era Gaonkar og Tarek Omar, Politiken, 9. april 2016. - ”Stilladser”, ”City Vest” og ”Åndenød” fra Djinn (2024). Elias Sadaq. - ”Ned fra himlen” (2024). Liv Duvå (uddrag). Liv Duvå: Ned fra himlen (2024, uddrag) Blokland – betonblokkenes litteraturhistorie <p>Andet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sara Rahmeh om hendes debutroman Betonhjerter: <a href="https://www.you-
tube.com/watch?v=d1uORmNs86Q">https://www.you- tube.com/watch?v=d1uORmNs86Q - <a href="https://soundvenue.com/musik/2023/09/d-a-u-d-a-for-10-aar-siden-udgav-
sivas-en-af-de-vigtigste-sange-i-nyere-dansk-musikhistorie-536777">https://soundvenue.com/musik/2023/09/d-a-u-d-a-for-10-aar-siden-udgav- sivas-en-af-de-vigtigste-sange-i-nyere-dansk-musikhistorie-536777 - Se det berømte klip: Her får Yahya Hassan sit gennembrud på tv Bøger DR - Naiha Khiljee fremfører "Zombie" fra Kære søster Lindhardt og Ringhof - Opvæksten i Ghettoen: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=fOm-
QuobTNHM">https://www.youtube.com/watch?v=fOm- QuobTNHM - Yayha Hassan: https://blokland.systime.dk/?id=164 - ”Prinsesser fra blokken” (2016). Afsnit 1, DRTV. <a href="https://www.dr.dk/drtv/se-
rie/prinsesser-fra-blokken_6873">https://www.dr.dk/drtv/se- rie/prinsesser-fra-blokken_6873 - Findes drømmelivet i ghettoen? Findes drømmelivet i ghettoen? - Podcast: Generationen (2022). DR. Afsnit 1. - Elias Sadaq https://blokland.systime.dk/?id=177#c664 - Elias Sadaq Elias Sadaq - 18-02-2017 (Official Music Video) - Liv Divå: Jeg har taget tilløb til at skrive ”Ned fra himlen” indtil 04.47. Liv Duvå: Jeg har taget tilløb til at skrive “Ned fra himlen” - 11. Billedsprog Tekstanalyse i dansk - Forside Lyrik – når sproget spiller
Arbejdsfor- mer	Walk and talk Klasseundervisning

	Individuelt arbejde Gruppearbejde
--	--------------------------------------

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 6	Styr på sproget
Forløbets indhold og fokus	<ul style="list-style-type: none">- Ordklasser (og semantik)- Funktionsanalyse (og syntaks)- Kommatering (og hel- og ledsætning)- Karakterisere og vurdere sprogbrug ud fra grammatiske iagttagelser- Nutids-r og andre fejl.- Andre tegn- Citatteknik og optakt til historieopgaven.
Omfang	9 moduler af 90 minutter
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none">- Demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund- Demonstrere viden om fagets identitet og metoder- Læsning af kanonforfatter
Kernestof	Klaus Rifbjerg: ”Livet i badeværelset”, Konfrontation (1963) Kompendium – Styr på sproget
Anvendt materiale.	<ul style="list-style-type: none">- Grammatik for dummies – Thomas Skov https://sproget.dk/leg-og-laer/grammatik-for-dummies/ordklasser/ https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/subjekt-1 https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/objekt-1 https://sproget.dk/leg-og-laer/grammatik-for-dummies/subjekt-grundled/ https://sproget.dk/leg-og-laer/grammatik-for-dummies/verballed-udsagnsled/ https://sproget.dk/leg-og-laer/grammatik-for-dummies/objekt-genstands-og-hensynsled/- Øvelser på sproget.dk om ordklasser, adjektiver, adverbier, substantiver, pronomener, verber, m.m.- Øvelser på Minlæring.dk om verballed, subjekt m.m.- Dansksiderne.dk, ordklasser: https://dansksiderne.dk/index.php?id=5072- Øveser på Styr på sproget (2016). Claus Petersen & Line V. Frederiksen.- ”Den lille pige med svovlstikkerne” (1846). H.C. Andersen (uddrag).
Arbejdsformer	Online øvelser Gruppearbejde Individuelt arbejde Klasseundervisning Minlæring.dk

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 7	Skam og længsel – i Romantikken
Forløbets indhold og fokus	<p>Fokus på romantikken med udgangspunkt i følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Universalromantikken - Nationalromantikken - Nationalsange - Skammens former - Skrivestil og sprog i romantikken - Undersøge og identificere træk fra de forskellige strømninger. - Tematisk fokus på skam og længsel - perspektivering til nutiden. - Undersøgelse af skam, skyld og pinlighed som begreber.
Omfang	15 moduler af 90 minutter.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Udtrykke sig formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimedalt. - Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (oplæg og argumentation). - Demonstrere viden om fagets metoder og begreber. - Læsning af kanonforfattere
Kernestof	<p>Adam Oehlenschläger: Der er et yndigt land (1823) H.C. Andersen: Klokken (1845) N.F.S Grundtvig: Danmarks trøst (1820) Schack von Staffeldt: Indvielsen (1804). https://litteraturenhuse.systeme.dk/?id=2664 Steen Steensens Blicher: Præludium (1838).</p>
Anvendt materiale.	<p>Teori: Litteraturhistorien – på langs og på tværs. Kjær-Hansen, Barbara m.fl. (kapitel 5). 5. 1800-1870: Romantikken Litteraturhistorien – på langs og på tværs Romantikens samfund: fra enevælde til demokrati Litteraturhistorien – på langs og på tværs Livssyn Litteraturhistorien – på langs og på tværs Nationalromantikken i Danmark: https://litthist.systeme.dk/?id=162 Biedermeier og poetisk realisme Litteraturhistorien – på langs og på tværs</p> <p>Lütken, Gerd & Fibiger, Johannes (2010). Litteraturens Veje (kapitel 6 og 7). https://litteraturensveje.systeme.dk/?id=596 https://litteraturensveje.systeme.dk/?id=530 Poetisk realisme https://litteraturensveje.systeme.dk/?id=591</p> <p>Fibiger, J & Kristensen, S. D (2021). Litteraturens genveje. Systeme. Steen Steensen Blicher og den poetiske realisme Litteraturens genveje</p>

Litteraturens huse. Lütken, G. et al. (2021).

Schack Staffeldt <https://litteraturenhuse.systime.dk/?id=2096#c7266>

Nyplatonisme <https://litteraturensveje.systime.dk/?id=595&loopRedirect=1>

Skammens former <https://litteraturenhuse.systime.dk/?id=2385>

Toulmins argumentmodel <https://grundbogiretorik.systime.dk/?id=238>

Hansen, H.H (2022). Kort og godt – om billedsprog. Dansk lærerforeningens Forlag.

Sammenligningen <https://kortoggodtombilledsprog.ibog.dansklf.dk/?id=150>

Besjælingen <https://kortoggodtombilledsprog.ibog.dansklf.dk/?id=156&loopRedirect=1>

Rangvid, M & Sørensen, M (2026). Perspektiver i dansk

Argumentationsgreb: [Argumenter mellem fornuft, følelse og forførelse | Perspektiver i dansk](#)

Billeder:

C.W. Eckersberg, Landskab med stente, Møn, 1810

Caspar David Friedrich, Kloster i egetræsskov 1809-1810.

C.W. Eckersberg (1783-1853) »Udsigt til Sommerspiret« 1809.

Caspar David Friedrich, Evening Landscape with two Men 1830-1835.

Caspar David Friedrich Månen står op over havet, malet 1823.

Caspar David Friedrich Månen står op over havet, malet 1823

Caspar David Friedrich: "Der Wanderer über dem Nebelmeer" ("Vandrereren over tågehavet"), cirka 1818.

Johan Thomas Lundbye, Landskab ved Arresø (1838).

Eduard Gaertner, Living room of the Hauschild Family (1843)

Sange:

- Andreas Odbjerg, Hvad skal verden med sådan en som mig? (min sang til Danmark).
- Malte Ebert, Herrelandsholdet – Kongen af Danmark.
- Shu-bi-dua - *Danmark*
- John Mogensen – Der er noget galt i Danmark
- Gnags – Danmark
- Kim Larsen – Sig Nærmer Tiden
- Pernille Rosendahl - Sig nærmer tiden

Supplerende stof:

- Analysemodel til billeder:
<https://danskritiden.systime.dk/?id=185>
- DR 1800-tallet på vrangen sæson 1 episode 1.
- Pocahontas – Vindens farver. <https://www.youtube.com/watch?v=BE-edBuld76E>
- Statens Museum for Kunst – Kunsthistorien kort fortalt: Romantikken
<https://www.youtube.com/watch?v=HtzTLlSiw8I>

	<ul style="list-style-type: none"> - Romantikken og Det Moderne Gennembrud i malerkunsten (indtil 2.53). https://www.youtube.com/watch?v=qdxXcGKPy1s - Romantikken og universalromantikken - dansk litteratur 05:00-13.46. - National romantik 2021 (uddrag af dokumentar 13:57-20:28). https://www.ekkofilm.dk/awards/2021/bedste-dokumentar/national-romantik-2021/ - Andel – Det er tid til at ændre billedet på dansk idyl. https://www.youtube.com/watch?v=TgK0p4JCjvk - WWF – Egetræet. https://www.youtube.com/watch?v=gk5jao50O2s - Christian Winther – Min Skat (1840). - Semantiske felter: https://www.gymdansk.dk/semantiske-felter.html - Stage, C (2019). Skam. Tænkepause 68. Aarhus Universitetsforlag. - Giese, D. (2017). Det moderne menneske skammer sig alt for meget. Politiken. - SKAM, sæson 2 afsnit 8 + manus på norsk. https://litteraturenhuse.systeme.dk/?id=1922#c6496
Arbejdsformer	<p>Billedanalyse Individuelt, par og gruppearbejde Fremlæggelser Analyse af sange Klasseundervisning</p>

Forløb 8	Krop, køn og kærlighed
Forløbets indhold og fokus	<ul style="list-style-type: none"> - Tematisk forløb - Der arbejdes med de tre perspektiver. - Værklæsning (digtsamling)
Omfang	18 moduler af 90 minutter.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Udtrykke sig formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimedalt. - Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (oplæg og argumentation). - Demonstrere viden om fagets metoder og begreber. - Læsning af kanonforfattere
Kernestof	<p>Caspar Eric: Nye balancer (2023) (værklæsning) Peter Seeberg, Patienten (1962). https://litthist.systeme.dk/?id=269 Klaus Rifbjerg, Pretty Pictures (1997). Tove Ditlevsen, En kvindes frygt (1939) Naja Marie Aidt, En kærlighedshistorie (1993) Kirsten Hammann (1992), Jeg er så træt af min krop. Ud fra mørket – Victoria Benedictsson (1888). https://litthist.systeme.dk/?id=259#c1187</p>
Anvendt materiale.	Sebastian Lynggard: Jeg har set mit køns smerter (2024). Zetland.

	<p>https://spejl billeder.systeme.dk/?id=146#c343</p> <p>Teori: Johnson, M & Gade B.M (2017). Grundbog i retorik. Visuel retorik https://grundbogiretorik.systeme.dk/?id=276 Toulmins argumentmodel https://grundbogiretorik.systeme.dk/?id=238</p> <p>Larsen, O.S & Nielsen, G.R (2015). Håndbog til dansk Dansk lærerforeningens Forlag/Systeme. Fremstillingsformer: https://hbdansk.systeme.dk/?id=163&L=10#c319</p> <p>Supplerende stof: Benny Andersen Svantes sorte vise (1972) Per Vers: Selvhad (2022) Sandborg, L (2022). Tobias Rahim viser vejen mod et nyt maskulinitetsideal. Information. Tobias Rahim, Når mænd de græder. Cecilie Lind: Pigedyr (2022, uddrag). https://spejl billeder.systeme.dk/?id=152 Schuldt, L. K (6. nov. 2025). Valgplakat skyld i voldsom debat. TV2. Sørensen, M (6 maj, 2025). At kunne ignorere den kønnede krop er et privilegium, som verdens kvinder ikke er forundt. Information.</p>
Arbejdsformer	Individuelt, par og gruppearbejde Fremlæggelser Klasseundervisning Padlet

Forløb 9	Beruselse
Forløbets indhold og fokus	<ul style="list-style-type: none"> - Tematisk forløb - Fokus på beruselse i alle tre perspektiver. - Værklæsning - Læsning af kanonforfatter
Omfang	11 moduler af 90 minutter.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Udtrykke sig formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimedalt. - Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (oplæg og argumentation). - Demonstrere viden om fagets metoder og begreber. - Læsning af kanonforfattere
Kernestof	Thomas Vinterberg: Druk (2020) (værklæsning) Klaus Rifbjerg: Tømmermænd (1956). Johannes V. Jensen: Ved Frokosten (1906).

<p>Anvendt materiale.</p>	<p>Jan Sonnergaard: Polterabend (1997).</p> <p>Teori: Rangvid, M & Sørensen, M (2026). Perspektiver i dansk Sprog handlinger https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=169#c503</p> <p>Kompendie til dokumentar: Granild & Wolfhagen: DOX – forløb i medier, L&R (2016). s. 14-26 Langdahl, Olsen & Quiest: Krydsfelt – Grundbog i dansk, Gyldendal 2010, s. 298-301. Horsbøl & Harboe: Den iscenesatte virkelighed, Systime ibog, s. 126-127, 154-157, 161-171.</p> <p>Supplerende stof: Daniel Kragh-Jacobsen, Næste Stop (2018). https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/naeste-stop?unilogin=1 Børn på druk (2023). TV2 Jesper Stein: Ædru (uddrag s. 83-86 og 124-126).</p> <p>"Man kan da aldrig få for meget pølse?!" (2019) Kræftens Bekæmpelse: https://www.youtube.com/watch?v=HEP3jURCXnI&ab_channel=Kr%C3%A6ftensBek%C3%A6mpelse</p> <p>"Få aftalen i hus med din teenager" (2023), Kræftens Bekæmpelse: https://www.youtube.com/watch?v=5S7qaxF0TIY&ab_channel=Kr%C3%A6ftensBek%C3%A6mpelse</p> <p>"Alkohol gør noget ved os: Brøleaben" (2018), Kræftens Bekæmpelse: https://www.youtube.com/watch?v=9izOjwozxv8&ab_channel=Kr%C3%A6ftensBek%C3%A6mpelse</p> <p>Bromand, Andreas (30. juni 2024). Ung og ædru: Det er alkoholen, der har magten i Danmark. Information.</p> <p>Hylleberg, Emil (2023). Vi unge kan godt håndtere et par øl, så skru ned for panikken over unges alkoholkultur. Information.</p> <p>Scarlett Pleasure 'What A Life' (2019).</p> <p>Laura Ringo: Kunsten at glemme. (2022). Fra Dromedaren – syv noveller om én fest.</p> <p>Johannes V. Jensen https://www.kanon14.dk/johannes-v-jensen</p>
<p>Arbejdsformer</p>	<p>Individuelt, par og gruppearbejde Klasseundervisning Padlet</p>

Forløb 10	Kvindebilleder
Forløbets indhold og fokus	Formålet med forløbet <i>Kvindebilleder</i> er at give eleverne indsigt i, hvordan kvinder fremstilles i litteraturen med særligt fokus på modernitetens gennembrud. Elever skal arbejde med, hvordan periodens litteratur satte køn, ægteskab og frihed under debat. Forløbet har desuden til formål at inddrage kvindelige forfattere, som ofte er blevet overset. Gennem analyse og perspektivering skal eleverne opnå forståelse for sammenhængen mellem litteratur, samfund og kønsroller - både dengang og i dag.
Omfang	10 moduler af 90 minutter.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Udtrykke sig formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimedalt. - Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (oplæg og argumentation). - Demonstrere viden om fagets metoder og begreber. - Læsning af kanonforfattere
Kernestof	<p>Henrik Ibsen – Et dukkehjem (1879) (værklæsning)</p> <p>Thit Jensen: Fru Astrid Grib (1901/1990, uddrag).</p> <p>Henrik Pontoppidan: Ane-Mette (1887). https://grundbogtildansk.systeme.dk/?id=236</p> <p>Herman Bang: Foran Alteret (1899).</p> <p>Amalie Skram: Constance ring (1885)(uddrag). https://modernitetensgennembrud.ibog.dansklf.dk/?id=147&loopRedirect=1</p> <p>Edith Södergran: Vi kvinnor (svensk) (1916).</p> <p>Tom Kristensen: Rio Janeiro (1914)</p>
Anvendt materiale.	<p>Teori:</p> <p>Litteraturhistorien – på langs og på tværs. Kjær-Hansen, Barbara m.fl. Det moderne gennembrud https://litthist.systeme.dk/?id=125 Det moderne gennembruds samfund https://litthist.systeme.dk/?id=138</p> <p>Pedersen, Tomas Bjørn (2018). Grundbog i medier i dansk. Systeme. Sproghandlinger https://grundbogtilmedieridansk.systeme.dk/?id=177#c570</p> <p>Lütken, Gerd & Fibiger, Johannes (2010). Litteraturens Veje Sammenbrudslitteratur – Det moderne gennembruds kvinder Sammenbrudslitteratur – det moderne gennembruds kvinder Litteraturens veje Kvindefrigørelse og sædelighedsfejde Kvindefrigørelse og sædelighedsfejde Litteraturens veje</p> <p>Fibiger, J & Kristensen, S. D (2021). Litteraturens genveje. Systeme. Ekspressionisme og Tom Kristensen https://litteraturensgeveje.systeme.dk/?id=259</p> <p>Litteraturportalen (2023). Systeme. Skram, Amalie Litteraturportalen Bang, Herman Litteraturportalen</p>

	<p>Södergran, Edith Litteraturportalen</p> <p>Litteraturhistorien – på langs og på tværs. Kjær-Hansen, Barbara m.fl. 6. 1870-1890: Det moderne gennembrud Litteraturhistorien – på langs og på tværs</p> <p>Thit Jensen: Hr. Berger er søvnløs Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://litthist.systime.dk/?id=142#c294</p> <p>Supplerende materiale: Et dukkehjem, DR. https://www.dr.dk/drtv/se/et-dukkehjem_442945 En sugardaters fortælling afsnit 1 (0.00-15.45). DR2.</p>
Arbejdsformer	Individuelt, par og gruppearbejde Rollelæsning Matrixgrupper Bevægelse i undervisningen Undersøgende tilgang til litteraturlæsning Kuvertøvelse Træne tekstanalyse Træne værkanalyse Træne perspektiver til andre tekster og perioder. Analog Klasseundervisning Padlet

Forløb 11	Klassesamfundet til debat
Forløbets indhold og fokus	Klasseforskelle, klasseulighed, klassebevidsthed er forløbets formål. Det har sit udspring i Det Moderne Gennembrud. Temaet har også fået en fornyet fokus de seneste år med køn og seksualitet. I litteraturen skal vi blandt andet læse et uddrag af Thomas Korsgaards “Snydt ud af næsen” og vi møder Glenn Bech i hans nytårstale og i et uddrag af “Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet”. I et medieperspektiv ser vi programmer der udstiller underklassen i Luksusfælden og De dyre piger.
Omfang	9 moduler af 90 minutter.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Udtrykke sig formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimedalt. - Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (oplæg og argumentation). - Demonstrere viden om fagets metoder og begreber. - Læsning af kanonforfattere
Kernestof	Glenn Bech: Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet (uddrag). Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet Litteraturportalen Martin Andersen Nexø: Lønningsdag (1900). Herman Bang – Franz Pander (1885, uddrag). https://spejlbilleder.systime.dk/?id=143#c294

	<p>Thomas Korsgaard: Bo og hans søn (2024).</p> <p>Martin A. Hansen: Agerhønen. https://eksistentialismeidansk.systeme.dk/?id=278</p>
Anvendt materiale.	<p>Teori:</p> <p>Litteraturhistorien – på langs og på tværs. Kjær-Hansen, Barbara m.fl. Martin Andersen Nexø https://litthist.systeme.dk/?id=172#c475</p> <p>Illum, Barbara & Søndergaard, Rune Kastberg (2019). Systeme. Martin A. Hansen https://textur.systeme.dk/?id=377#c2697</p> <p>Larsen, O.S & Nielsen, G.R (2015). Håndbog til dansk Daneklærerforeningens Forlag/Systeme. Fremstillingsformer: https://hbdansk.systeme.dk/?id=163#c319</p> <p>Christensen, Mai. W. & Sørensen, Jeanette G (2025). Systeme. Samtaleanalyse/talehandlinger/sproghandlinger https://spejlbilleder.systeme.dk/?id=160</p> <p>Supplerende materiale:</p> <p>Pilgaard, Ronja (10. sep. 2013). Vi har tabloidiseret underklassen. Politiken.</p> <p>Arlie-Søborg, Line (20.09.21). Gymnasielærer: DR 3 lefler med programmer som ”Våde veninder” for laveste fællesnævner. Kristeligt-dagblad.</p> <p>Mouhammad, Ayman Ahmad (2025). Højskolen er blevet en kult for den øvre middelklasses børn. Klima er religionen, og tolerance er noget, man prædiker – men ikke praktiserer. Politiken.</p> <p>Mylenberg, Jane (18. april. 2025). Der er en fortælling om højskolen der rammer helt forkert. Jyllands-Posten.</p> <p>Luksusfælden (29.02.2019). Martin og Mette fra Randers. De dyre piger: sæson 1: Shopaholics. DR.</p> <p>H.A. Brendekilde: Udslidt (1889).</p> <p>Erik Henningsen: Sat ud (1892).</p>
Arbejdsformer	<p>Individuelt, par og gruppearbejde</p> <p>Matrixgrupper</p> <p>Træne tekstanalyse</p> <p>Træne perspektiver til andre tekster og perioder.</p> <p>Analog</p> <p>Klasseundervisning</p> <p>Padlet</p>
Forløb 12	Dokumentar
Forløbets indhold og fokus	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumentargenren - Filmiske virkemidler

	<ul style="list-style-type: none"> - Fortælleformer - Autenticitetsmarkører og etik.
Omfang	8 moduler af 90 minutter.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Udtrykke sig formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimedalt. - Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (oplæg og argumentation). - Demonstrere viden om fagets metoder og begreber.
Kernestof	<p>Indefra med Anders Agger – Sikringen afsnit 1: Danmarks sikreste hospital. https://www.dr.dk/drtv/episode/indefra-med-anders-agger- -sikringen - omsorgsgrebet 501714</p> <p>Operation X: Til Dubai på kommunens regning. TV2.</p> <p>Inger og det dårlige selskab (2023). Afsnit 1.</p> <p>Kandis for livet (værklæsning)</p>
Anvendt materiale.	<p>Teori:</p> <p>Kompendie til dokumentar: Granild & Wolfhagen: DOX – forløb i medier, L&R (2016). s. 14-26 Langdahl, Olsen & Quiest: Krydsfelt – Grundbog i dansk, Gyldendal 2010, s. 298-301. Horsbøl & Harboe: Den iscenesatte virkelighed, Systime ibog, s. 126-127, 154-157, 161-171.</p> <p>Fakta og fiktion, koder og kontrakter Krydsfelt</p> <p>Larsen, O.S & Nielsen, G.R (2015). Håndbog til dansk Daneklærerforeningens Forlag/Systeme. Filmiske virkemidler Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier Billedbeskrivelse: https://hbdansk.systime.dk/?id=566 Perspektiv: https://hbdansk.systime.dk/?id=567 Billedkomposition: https://hbdansk.systime.dk/?id=568 Kamerabevægelser: https://hbdansk.systime.dk/?id=569 Lyd: https://hbdansk.systime.dk/?id=570 Lys og skygge https://hbdansk.systime.dk/?id=571 Farver: https://hbdansk.systime.dk/?id=572 Klipning: https://hbdansk.systime.dk/?id=573</p> <p>Filmcitater:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Børnene på psyk, DR 2017 (uddrag) - 7 år med Lukas Graham, Rene Sascha Johannsen 2020 (uddrag) - Inger og Det Dårlige Selskab, TV2 2023 (uddrag) - BECKHAM, Netflix 2023 (trailer, YouTube) - Blev vores datter myrdet?, TV2 2023 (uddrag) - Nyrup: Søn af en udstødt, DR 2022 (1. afsnit)
Arbejdsformer	<p>Bevægelse i undervisningen</p> <p>Individuelt, par og gruppearbejde</p> <p>Matrixgrupper</p> <p>Klasseundervisning</p>

Forløb 13	Repetition
Forløbets indhold og fokus	Fokus på at gennemgå de overstående forløb og eksamensforberedelse.
Omfang	6 moduler af 90 minutter.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - Træne genrebevidsthed til mundtlig eksamen med fokus på de tre perspektiver. - Gennemgang og overblik af undervisningens forløb. - Forberedelse til den skriftlige eksamen. - Vi har trænet flere danskfaglige begreber som fortællertyper, argumentationsgreb, samtaleanalyse (sproghandlinger/talehandlinger), fremstillingsformer.
Anvendt materiale.	<p>De sårede (første 4 min), Louise Jappe og Louise Kjeldsen 2010. De sårede Filmcentralen Hvor jernkorsene gror (uddrag), Jan Grarup, 2019. Ved det grønne bord, Medier og sprog 2020.</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning Individuelt, par- og gruppearbejde.